

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

738. An simoniacum sit resignare cum pacto, ut Resignatarius solvat expensas jam factas à Resignante in beneficio illo consequendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

ultius agat Episcopus pro bono regimine Ecclesie vitando, quantum potest, eam pluralitatem (etsi de cetero jus permittat haberi duo beneficia compatibilia ab uno pro sufficientia sustentationis; id enim est quasi mera indulgentia & permissio) concludit n. 154. non posse esse simoniam, dare beneficium sub conditione, ut fiat id, quod conformius est juri canonico, & utilius ad bonum regimen Ecclesie; nempe ut ad vitandam dictam pluralitatem renunciaret prius habitum; ac ita Episcopum non fore simoniacum, si dicat: *confero tibi beneficium sub conditione, ut agas id, quod conformius est juri canonico, & bono Ecclesie regimini, quale est, ut collato tibi tali beneficio resignes prehabitu.*

6. Quod si contra hanc rationem opponas illud, non inesse de jure, quod jus non precipit, etsi autem conformius sit juri vitare pluralitatem beneficiorum etiam compatibilium, jus tamen id non precipiat. Respondet n. 159. non inesse quidem dictam resignationem de jure precipiente, inesse tamen de jure consulente; non autem minus esse de jure, quod jus consultat, quam quod precipit; eod quod, cum juxta Apostolum amulari debeamus charismata meliora, id, quod jus approbat, ut melius & utilius Ecclesie, debeamus amulari ac sequi tanquam à jure injunctum. Quin & n. 162. ex eo dictam conditionem resignandi prehabitu inesse de jure etiam absolute; quia de jure absolute inest, ut Episcopus servet justitiam distributivam in distribuendis beneficiis, & ad hanc requiratur, quod abundantibus aliis, alii forte digniores non mendicent nihil habendo.

7. Denique tertiam ponit rationem à n. 163. nempe quod dato, illam conditionem resignandi prehabitu non inesse de jure, ad huc illa conditio non faciat collationem simoniacam ex eo; quod, licet omnis pactio, quæ fit circa spiritalia, aut spiritalibus annexa sit simoniaca, excipiat tamen ab hac regula translatio ab una Ecclesia ad aliam, sive fiat per modum permutationis, in qua invenitur pactum utriusque beneficiati; sive per modum translationis, modo id fiat auctoritate Episcopi. Si enim possit auctoritate sua Episcopus transferre personas facta prius inter beneficiatos invicem pactio, possit etiam transferre personas pactitendo pro bono regimine Ecclesie, eod quod, sicut pactio beneficiatorum honestatur, si fiat permutatio auctoritate Episcopi, ita honestandam etiam pactio, quæ facta fuerit ab Episcopo, pro utilitate & bono regimine Ecclesie. Pro qua ratione confirmanda adducit, quod docere ait Tho. Sanch. Lopez. Cordub. Eman. Rodriq. nempe, quod, si Episcopus det alicui tenue beneficium sub conditione, ut illud resignet, casu quo obveniat ei pinguius, licet possit dare pinguius sub ea conditione, quam promisit, nempe resignandi tenue prehabitu. Verum de hoc ipso pari modo dubitari potest, an non sit simoniacum, sub tali conditione conferre tenue; quod ipsum bene advertit Cardenas n. 167. dum ait: *vel utraque provisio, vel neutra est simoniaca.* De cetero, si contra hanc rationem opponas, quod, licet Episcopus habeat potestatem auctoritative, & potestative approbandi permutationes aliorum, & pacta in eis inita, non tamen ex inde sequatur, habere quoque illum potestatem approbandi & justificandi pacta à seipso inita; adeoque non sequatur, posse eum justificare pactioem initam cum eo, cui confert beneficium, dando illud sub conditione, ut aliud renunciaret. Ad hoc in-

quam, respondet n. 170. non habere quidem Episcopum potestatem approbandi pactioes ab ipso initas in proprium commodum, posse tamen illum approbare ab eo initas in utilitatem Ecclesie, & pro bono ejus regimine.

8. Circa quas probationes illud notandum, quod, licet prima & tertia hoc ipsum (nempe posse sine simonia conferri beneficium pinguius, ut dimittatur tenuius) firmet de Episcopo, utpote habente potestatem transferendi de Ecclesia una ad aliam, auctoritative permutationes, & sic paciscendi pro utilitate & bono regimine Ecclesie, nullatenus tamen probeant, posse id ipsum quoque inferiorem collatorem, aut resignantem, utpote destitutum dicta potestate. Procedat autem & de his probatio secunda; si enim dimissio beneficii tenuioris est conditio, quæ de jure inest, à quocunque collatore, veletiam resignante adjici poterit,

Questio 737. An simoniacum sit coram Ordinario resignare beneficium in favorem tertii ex causa permutationis, dum tertius ille non habet beneficium permutandum?

Respondeo: Talem resignationem esse eo ipso nullam & irritam, tenet Castrop. cit. p. 27. n. 12. citans Less. l. 2. c. 35. n. 100. Suar. ubi supr. n. 20. Garciam p. 11. c. 4. n. 10. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. g. 16. eod quod, si quis sciens, alterum non habere beneficium, sic resignet, non intendat permutationem, sed resignare simpliciter in favorem, quam resignationem Ordinarius nequit recipere. Si autem bona fide, putaus alterum habere beneficium, sic resignet, decipiatur graviter, errorque hic datus causam contractui reddat illum nullum & irritum, Rebuffo in pr. tit. de permut. n. 14. sententia contrarium, resignationem nimirum talem & collationem esse validam; Resignantem talem posse agere, ut resignatum beneficium tibi reddatur. Videtur quoque talis resignatio à sciente, resignatarium non habere beneficium permutandum, facta esse simoniaca; quia est resignatio duplex, in favorem coram Ordinario,

Questio 738. An simoniacum sit resignare cum pacto, ut resignatarium solvat expensas jam factas à Resignante in beneficio illo consequendo?

Respondeo affirmativè. Pirrh. ad tit. de renun. n. 91. (ubi etiam ait, esse id simoniacum contra jus non tantum Ecclesiasticum, sed etiam Divinum; idque quia supponit & tenet sententiam, quæ docet, emere vel vendere jus illud percipiendi finitius annexum rei, seu officio spiritali, esse simoniam juris divini) Azor. p. 2. l. 7. c. 27. g. 7. Castrop. loc. cit. n. 15. citans Less. ubi supr. n. 94. Suar. loc. cit. n. 29. Paril. l. 14. g. 7. n. 1. argumento c. super hoc. de renun. & c. cum pridem de pactis. Deducitur enim hic in pactum onus aliquod, quod de jure non inest resignationi, aut tali beneficio, quod propter hoc, quod istis impensis fuerit obtentum, plus estimari non debet, nec potest, non secus ac domus ideo carius vendi nequit, quia multis expensis eam obrines. Castrop. Pirrh. l. cit. tum etiam, ut Pirrh. quia illæ expensæ non fiunt in renunciando, vel conferendo beneficio ei, cui datur vel ceditur, nec fiunt simul in utilitatem ejus, cui fit resignatio, sed sunt prius factæ in utilitatem & commodum solum illius, qui resignat, & forte per plures annos ex

beneficio fructus percepit; adeoque expensæ illæ nec per se, nec per accideas conjunguntur spirituali beneficio, vel collationi ejus, quæ nunc fit illi, cui resignatur, ac proinde nullo jure, aut justo titulo possunt repeti ab eo, cui fit resignatio, sed, si petantur, pro ipso beneficio resignato petuntur, quod est aperte simoniacum.

Questio 739. An simoniacum sit, si Resignatarius solvat omnes expensas, quæ in conficiendis expediendisque literis Apostolicis factæ sunt, ita ut solvat etiam eas, quæ à resignante solvenda essent ob fructus, vel certam pensionem ei reservatam?

1. **R**espondeo fore simoniacum, si id faceret ex pacto præcedente tacito vel expresso, ut ei fieret resignatio *Garc. p. 1. c. 3. n. 147. Paris. l. 14. q. 7. n. 9. citans Nav. cons. 5. de simon. & cum eis Azor. cit. c. 27. q. 7.* Et sic utrumque, tam resignantem quam Resignatarium, in foro externo judicari simoniacum, ait *Paris. cit. n. 9.*

2. Limitat hoc ipsum *Azor. loc. cit. & Paris. n. 10.* si Resignatarius tantum, quantum impedit pro resignante in expeditione sua, retineat dein in primo termino solutionis pensionis, siquidem communi usu & consuetudine curiæ, ut inquitur, receptum est, ut quod Resignatarius in expeditione literarum pro resignante solvit in primo termino solutionis pensionis retineat seu detrahat. Et sic *Azor* tenet, excusari utrumque à simonia vi dictæ consuetudinis, si antecedenter de hoc inter eos convenit. Quod ipsum tamen rejicit *Garc. expressè* dicens, esse simoniacum, si de eo præcedente pacto conventum, etiamsi postea tantumdem retineat Resignatarius. Quin & ait, praxin non esse in contrarium, quidquid dicat *Parisius*, sed ut id licite fiat, requiri super hoc, & peti debere beneplacitum Papæ, sic quoque simoniacum esse, ait *ibid.* *Garc. citato* pro hoc *Suar. de relig. tr. 3. l. 4. c. 34. n. 19.* hæc & similia pacta; ut unus compemutantium solvat omnes expensas, vel expedit suis sumptibus Bullas ad utrumque permutantium pertinentes, nisi id ipsum Papæ declaratur, & is desuper consentiat. Item dum gratia & beneplacitum Papæ, ut v. g. expensæ faciendæ in expeditione fierent per solum resignatarium, obrepta ex falsa causâ expressa in supplicatione, puta, quia dictum fuit: *attentâ paupertate resignantis*; præcedente tractatu, fore confidentiam, seu simoniam confidentialem, tradit *Garc. loc. cit. n. 149.* eò quòd, cum dicta gratia sit subreptitia & nulla, negotium remaneat in statu, quo erat ante dictam concessionem, quo considerato constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod fuit consummatum, quia expensæ jam factæ, adeoque sequatur commissam confidentiam, non secus, ac ea indubitato commissa fuisset securo effectu, seu factis expensis non obtentâ dictâ licentiâ faciendâ illas expensas, ut *Paris. de confiden. q. 46.* qui tamen id limitat juxta resolutionem *Rocæ in Aretina confidentia 23. Jan. 1693.* ut non procedat, seu non committatur confidentia, si clausula illa: *attentâ paupertate*; fuisset posita in supplicatione à Revisoribus, in scio resignantis & resignatario.

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

Questio 740. An igitur pari modo simoniacum sit, dum ex conventionem resignantis & Resignatarii exprimitur major valor vero ad effectum, ut obtineatur à Papa reservatio pensionis, aut majoris pensionis super illo beneficio?

1. **R**espondeo negativè, *Paris. de confiden. q. 41. per* *Ror. potissimum n. 8. & ex eo Garc. p. 11. c. 3. n. 40. citans Nav. cons. 47. & 75. de simon.* Rationem dat *Paris. loc. cit. n. 9. & 10. juncto n. 17.* quòd simonia sit studiosa voluntas emendi, vel vendendi spirituale, vel spirituali annexum; intentio autem in hoc casu resignantis, & resignatarii non sit talis voluntas, sed pure intentio, ut resignatio admittatur cum reservatione dictæ pensionis, nullâ pecuniâ, aut re aliâ pretio aestimabili interveniente. Neque illorum intentio principalis fuit paciscendi in casibus prohibitis super re spirituali, sed ut resignatio admitteretur cum illa reservatione pensionis, & sic absque eo, quòd constitutio pensionis esset pretium renunciationis; neutraq; pars dederit, aut promiserit alteri quicquam in pretium rei spiritualis. Item *n. 11.* quòd nullibi caveatur in jure, quòd voluntas tacendi aliquid verum, vel exprimeri falsum ad obtinendum beneficium aut pensionem, quo non expresso Papa non concessisset, sit simoniaca; adeoque in præsentè casu resignans & resignatarius judicandi non sint simoniaci; cum pena non habeat locum, nisi in casibus expressis. Vide eundem pluribus dissolventem rationes in oppositum. Idem quoque esse, seu non implicare simoniam, aut confidentiam in aliis similibus casibus, v. g. quoties non fuit expressus verus valor aliorum beneficiorum habitorum per resignatarium, super quibus imposta est pensio pro resignante (quandoque enim non super fructibus beneficii resignati, sed super aliis habitis à resignatario imponitur pensio) ut resignationi consentiret, tradunt *idem. Paris. cit. 41. n. 24. Garc. cit. c. 3. n. 150.*

2. Cur verò potius in casu præcedentis questionis, quam in casu præsentis committatur simonia; hanc dat disparitatem *Garc. loc. cit. n. 150. & 151.* quòd in præsentè casu resignans & resignatarius simpliciter tractent de majore valore exprimèdo, ut reservetur pensio inter eos conventa; non autem, quòd pensio sit solvenda à resignatario, non obstante, quòd reservatio sit subreptitia & nulla, & sic non sit conventio de solvenda pensione nulla & invalidè reservata; in casu autem præcedentis *quest.* resignans & resignatarius tractent, ut dictæ expensæ fiant per resignatarium, & ad colorandum hunc tractatum & pactum petunt beneplacitum Papæ, cum dicta clausula: *attentâ paupertate*, cum tamen hæc clausula sit falsa, & sic in effectu expensæ fiant per resignatarium ex pacto; quia non tractant simpliciter de petendo à Papa, quòd solutio expensarum fiat per resignatarium, attentâ paupertate resignantis, sed de expensis faciendis per resignatarium beneplacito Papæ cum dicta causâ falsa.

Questio 741. An simoniacum sit resignare, ut Resignatarius solvat expensas factas à resignante in beneficio jam obtento, v. g. in reparanda Ecclesia, vel domo beneficiarii, in fundis beneficalibus meliorandis?

Hh

1. Respon-